

Bejelentkezve maradok?

Az elmúlt években a számítógép, az internet és a mesterséges intelligencia nagyon gyorsan fejlődött.

A fejlődésnek sok jó oldala van:

- az életünk kényelmesebb,
- gyorsabban tudunk dolgozni,
- fejlődik a tudomány.

A fejlődésnek vannak rossz oldalai is:

- Sokat nézzük a képernyőt.
Ezért fájhat a szemünk, a hátunk vagy a kezünk, és nehezebben alszunk.
- Az internet és a mesterséges intelligencia megváltoztatja az embereket, a társadalom működését.
- Az internet és a mesterséges intelligencia károsítja a természetet.

A művészek figyelik

a számítógép, az internet és a mesterséges intelligencia fejlődését.

A művészek műalkotásokat készítenek

a számítógépről, az internetről és a mesterséges intelligenciáról.

A művészek a műalkotásokat néha éppen számítógéppel

vagy a mesterséges intelligenciával készítik.

A Budapest Galéria új kiállításának címe: Bejelentkezve maradok?

A kiállítás két részből áll. A kiállítás első része a földszinten látható:

- az első helyiségben egy páncéldoboz látható a falon,
- a második helyiségben
 - gipszalkotásokat láthatunk képekről készített szövegekkel,
 - és diasorozatot, meg papírtekercset digitális fényképekkel,
- a harmadik helyiségben
 - az okostelefon használt védőfóliájáról látunk a falon fekete képeket,
 - a földön pedig macskakövekhez rögzített, sípoló okostelefonok vannak,
- a negyedik helyiségben „sütiket” látunk egy nagy képernyőn kivetítve
- az ötödik helyiségben egy térképet látunk egy okoseszköz előállításának, működésének és megsemmisítésének nagyon hosszú folyamatáról.

A kiállítás második része az emeleten látható.

Sok ember úgy gondolja, hogy az ember irányítja a számítógépet.

Vajon tényleg az ember irányít?

Vagy a számítógép irányítja az embert?

Szinte minden ember használ számítógépet és internetet.

Csak kevés ember ismeri a számítógépek és az internet valódi működését.

Csak kevés ember ismeri a számítógép és internet használatának a veszélyeit.

Reméljük, hogy a kiállítás segít az embereknek jobban megismerni ezt a világot.

Úgy tűnik, most már örökre „bejelentkezve maradunk”.

Fontos információk

Helyszín: Budapest Galéria

Időpont: 2026. május 15. – augusztus 9.

Kurátor (a kiállítás rendezője): Kollár Dalma Eszter

Kiállító művészek:

- Cséfalvai András
- Eva & Franco Mattes
- Jakabos Júlia
- Joana Moll
- Kate Crawford & Vladan Joler
- Kovács Máté
- Maksym Khodak
- Mézes Tünde
- Papp Sándor Dávid
- Sandra Singh
- Szabó Nóra

Az egyszerűen érthető szövegváltozatot készítette:

- dr. Horváth Péter László, főiskolai docens

Az egyszerűen érthető szövegváltozatok érthetőségét ellenőrizték az Értelmi Fogyatékosok Csongrád Megyei Érdekvédelmi Szervezete képzett érthetőségi ellenőrei:

- Cziráki Zsolt
- Nagy Mariann

Cséfalvy András: Az ismeretlen ismeretlen

A mű címe magyarul: az ismeretlen ismeretlen.

Az ismeretlen ismeretlen kifejezést

Donald Rámszfeld (helyesen: Donald Rumsfeld) tette híressé.

Donald Rumsfeld az Egyesült Államok védelmi minisztere volt.

A falon egy páncéldoboz látható.

A páncéldobozhoz nincs kulcs.

Nem tudjuk, hogy mi van a páncéldobozban.

A páncéldoboz tartalma ismeretlen, lehet veszélyes.

Van olyan veszély, amire fel tudunk készülni.

Például tudjuk, hogy egy vihar kárt okozhat.

A viharra fel tudunk készülni.

És van olyan veszély, ami teljesen váratlan.

A váratlan veszélyre nem tudunk felkészülni.

A váratlan veszélyt ismeretlen ismeretlennek nevezzük.

A váratlan veszély a legnagyobb kihívás

egy ország, egy közösség vagy egy ember életében.

Cséfalvy András egy érdekes ötletet mutat be.

Cséfalvy András a páncéldobozt

az elszabadult mesterséges intelligenciához hasonlítja.

Vajon mennyire ismerjük a mesterséges intelligencia működését?

Mennyire veszélyes a mesterséges intelligencia?

Az ember fél az ismeretlentől.

Félünk például az ismeretlen betegségtől vagy az idegen embertől.

Érdekes, hogy a mesterséges intelligenciától nem félünk.

Pedig a mesterséges intelligencia is ismeretlen.

Azt hisszük, hogy mi irányítjuk a mesterséges intelligenciát.

A nagyon okos mesterséges intelligencia irányíthatja az embert.

A mesterséges intelligencia úgy lesz nagyon okos,
amikor az ember adatokat, információkat tanít neki.

Ha a mesterséges intelligenciának az ember nem tanít adatot, információt,
akkor a mesterséges intelligencia nem lesz nagyon okos.
és nem tudja irányítani az embereket.

Vajon el tudjuk rejteni az adatokat és az információkat
a mesterséges intelligencia elől, hogy ne tudjon tanulni?

Vajon megtörténhet, hogy egyszer a mesterséges intelligencia olyan okos lesz,
hogy elkezdi irányítani az embert?

Az ember emberi tulajdonságokat ad a mesterséges intelligenciának.

Ezt Eliza-effektusnak hívjuk.

Úgy beszélünk például a mesterséges intelligenciához,
mintha a barátunk lenne, mintha lelke és tudata lenne.

Vajon mi lesz,
ha a mesterséges intelligencia már nem akar az ember barátja lenni?

Mézes Tünde: Leltár

Mézes Tünde különleges műalkotást készített.

Mézes Tünde először képeket választott a saját képei közül.

A kiválasztott képeket feltöltötte egy mesterséges intelligencia programba.

A mesterséges intelligencia képes tanulni és bonyolult feladatokat megoldani.

A mesterséges intelligencia egy nagyon okos számítógépes program.

A mesterséges intelligencia megnézte a feltöltött képeket.

A mesterséges intelligencia a feltöltött képekről szöveget írt.

Mézes Tünde gipszöntvényt készített.

A gipszöntvény egy fehér és kemény anyag.

Mézes Tünde a gipszöntvényre felírta a képről készített szöveget.

Miért jó, hogy a mesterséges intelligencia szöveget tud készíteni a képről?

- A szöveget a számítógépes kereső programok is könnyen megtalálják.
- A szöveget a számítógépes programok könnyen értelmezik.
- A szöveget vak emberek is el tudják olvasni.

Sajnos a mesterséges intelligencia még nem tudja jól leírni a képeket.

A mesterséges intelligencia

- nem érti a művész gondolatait,
- nem érzi a kép hangulatát,
- a kép leírásakor sokszor csak egyszerű szavakat használ,
- a szöveg nem tudja visszaadni a kép szép színeit, a kép szépségét.

Mézes Tünde különleges műalkotása azt mutatja meg, hogy mi a különbség a kép és a mesterséges intelligencia által a képről készített szöveg között.

Az ember sok mindent megtaníthat még a mesterséges intelligenciának.

Később a mesterséges intelligencia is ügyesebb lehet a képek leírásában.

Jakabos Júlia: Tárhely

Jakabos Júlia műalkotása az okostelefonnal készített sok fényképről szól.

Az okostelefonban mindig van kamera.
Ezért az okostelefonnal nagyon sok digitális fényképet készítünk.
Sokszor ugyanarról a dologról nem egy,
hanem sok digitális fényképet készítünk.
Szeretnénk, hogy a fénykép tökéletes legyen.

Jakabos Júlia négy hónap alatt nagyon sok digitális fényképet készített.
Jakabos Júlia a sok digitális fénykép közül kiválasztott néhány darabot.
Ugyanarról a témáról készített több digitális fényképet egymásra illesztette.
Egy-egy dián ugyanarról a témáról készített több digitális fényképet látunk.

A falon pedig különleges, átlátszó papírtekercseket láthatunk.

A papírtekercseken kicsi négyzetek vannak.

Minden négyzet egy fényképet jelent.

A ceruzavonalak azokat a fényképeket kötik össze,
amiket ugyanarról a témáról készített.

A digitális fénykép is kézzel fogható.

A digitális fényképeket apró, kézzel fogható chipeken tároljuk a telefonban.

Amikor a digitális fényképeket feltöltjük a „felhőbe”,
akkor a digitális fényképek hatalmas számítógépekre kerülnek.

A hatalmas számítógépek nagy épületekben vannak.

A nagy épületeket szerverparkoknak hívjuk.

A digitális fényképeket a szerverparkokban tárolják.

Vajon mekkora épületre, mekkora szerverparkra van szükség ahhoz,
hogy minden ember összes digitális fényképét tárolni lehessen?

Mennyi helyet tudnánk megtakarítani,
ha nem készítenénk ugyanarról a témáról nagyon sok digitális fényképet?

Jakabos Júlia szerint más probléma is van a sok digitális fényképpel.

Minél több digitális fényképet készítünk egy pillanatról,
annál inkább elvész a pillanat, az élmény varázsa.

Amikor fotózunk, akkor a fotózásra figyelünk, és nem a pillanatra, az élményre.
Kívülállók leszünk a saját életünkben.

Papp Sándor Dávid: Háló I-XII., Monolitikus háló

Papp Sándor Dávid fekete képeket készített.

A képek kicsik.

Papp Sándor Dávid az okostelefonok védőfóliáját mutatja be a képeken.

A védőfólia egy vékony anyag az okostelefonon.

A védőfólia védi a telefon képernyőjét.

A védőfólia választja el például a valódi világot és az internetet.

Papp Sándor Dávid a képeket nagyon régi módszerrel készítette.

A nagyon régi módszert fotogram technikának nevezzük.

A fotogram egy különleges kép.

A különleges kép elkészítéséhez a művész nem használ fényképezőgépet.

Papp Sándor Dávid az okostelefon védőfóliáját fényérzékeny papírra tette.

Utána megvilágította az okostelefon védőfóliáját a fényérzékeny papíron.

Végül a képet vegyszerrel hívta elő.

A vegyszer olyan anyag, amivel előhívják a papíron a képet.

A fekete képeken régi, eldobott védőfóliák látszanak.

A védőfóliákon sok karcolás és hiba van.

A hiba és a karcolás az okostelefon használatának a nyoma.

A hiba és a karcolás alapján a látogató elképzei a telefon tulajdonosát.

Néhány ember az elhasznált védőfólia helyett gyorsan vesz új védőfóliát.

Más emberek nagyon sokáig használják a hibás és összekarcolt védőfóliát.

Az okostelefont internetezésre is használja az ember.

Ezért érdemes itt még az internetezés veszélyeiről is beszélni.

Az interneten sok cég figyeli az embereket.

A cég azt figyeli, hogy az ember mit néz meg az interneten.

Utána a cég nagyon sok reklámot küld az embernek.

A cég a reklámok küldésével nagyon sok pénzt keres.

A cég nem mindig kér engedélyt az embertől

a figyeléshez és a reklámok küldéséhez.

A nagyon sok reklám befolyásolja az ember véleményét.

Maksym Khodak: Szigetelőszalag

2021-ben, a covidjárvány alatt
sokan az interneten tartották egymással a kapcsolatot.
A videóhívások sok ember életének a részévé váltak.
Az internet segítségével bárkivel beszélhetünk.
Felhívhatjuk a rokonunkat vagy a munkatársunkat akár a világ másik felén is.

Sok ember természetesnek tartja az internethez való hozzáférést.
Az internetet az országok vezetői akár ki is kapcsolhatják,
például egy háború alatt.

Amikor nincs internet,
akkor az emberek nem tudnak egymásnak információt küldeni,
és az emberek nem tudnak egymással beszélgetni.
Az országok vezetői az internet lekapcsolásával akarják megállítani

- például az emberek beszélgetését
- vagy a védett információk áramlását.

Makszim Hodak (helyesen: Maksym Khodak) műalkotásában
okostelefonokat láthatunk a földön.

Az okostelefonok be vannak kapcsolva.

Az okostelefonok nagyon közel vannak egymáshoz.

Ezért az okostelefonok furcsa hangokat adnak ki, sípolnak.

Maksym Khodak minden okostelefonhoz egy macskakövet kötözött.

A macskakő kocka alakú kő.

Régen az utcákat macskakővel burkolták.

A macskakő az utcai harcok és a tüntetések jelképe.

Régen az emberek felszedték a macskakövet az utcáról és eldobták.

Így mutatták meg az ellenállást a hatalomnak.

A műalkotás nagyon fontos kérdést tesz fel.

Vajon az interneten vagy az utcán tudunk jobban tiltakozni a hatalom ellen?

Joana Moll: *Carbolytics*

Zsuána Moll (helyesen: Joana Moll) művész és barcelonai tudósok közösen végeztek egy hatalmas kutatást az interneten.

Joana Moll és a barcelonai tudósok a világon először vizsgáltak meg 1 millió weboldalt.

Azt akarták megtudni, hogy milyen környezeti károkat okoznak a „süтик”.

Amikor az interneten valamire rákattintunk, akkor a „süтик” sok mindent megjegyeznek. Például:

- Mire kattintunk?
- Mennyi időt töltünk egy weboldalon?
- Milyen videót nézünk?
- Mit vásárolunk?

A „süti” tehát segít nekünk.

A kattintásról gyűjtött adatok alapján

az érdeklődésünknek megfelelő információt, reklámot kapunk.

A személyre szabott információ és reklám kényelmessé teszi az életünket.

A kiállító teremben egy nagy képernyőt látunk.

A képernyőn egyszerre látjuk azt a sok-sok sütit,

amit a számítógépünk vagy az okostelefonunk elküld.

Például amikor a Facebook-ra kattintunk vagy a Google keresőben dolgozunk.

A „süti” küldésével az egyik probléma az, hogy amikor „sütit” küldünk, akkor energiát használunk, szén-dioxid termelődik.

A szén-dioxid károsítja a környezetet.

A „süti” küldésével a másik probléma az,

hogy az okostelefonunk vagy a számítógépünk működéséhez áram kell.

Az áram használatáért fizetni kell.

Vajon ki fizeti az áramszámlát a „süti” küldésekor?

A „sütit” mi küldjük el az okostelefonunkról vagy a számítógépünkről.

A „sütiért” tehát mi fizetjük ki az áramszámlát.

Pedig a „süti”-re a cégeknek van szükségük.

Másképpen fogalmazva: mi fizetünk azért, hogy a cégek figyelhessenek minket.

A „sütinek” van veszélye is.

A „süti” miatt az interneten csak olyan dolgokat látunk, amikkel egyetértünk.
Nem találkozunk az interneten a miénktől eltérő véleményekkel.

A „süti” miatt az interneten gyakran a minket érdeklő információ jelenik meg.
Nem találkozunk olyan információval,
ami talán most nem érdekel, de később érdekelhetne.

Ezt úgy nevezzük, hogy filterbuborékban vagy szűrőbuborékban élünk.

A filterbuborék vagy szűrőbuborék miatt

- a saját világunkba ragadunk,
- beszűkül az érdeklődésünk,
- elveszítjük a nyitottságunkat.

Kate Crawford & Vladan Joler: Egy AI rendszer anatómiája

AI = mesterséges intelligencia

Két Króford (helyesen: Kate Crawford) kutató
és Vladan Joler egyetemi oktató és képzőművész
egy térképet készített.

A kiállítóteremben látható térkép az Amazon Eko (helyesen: Amazon Echo)
készítésének, működésének és megsemmisítésének
nagyon hosszú folyamatát mutatja be.

Az Amazon Echo egy okoseszköz.

Az Amazon Echoval, az okoseszközzel az ember tud beszélgetni

Az okoseszközt a mesterséges intelligencia működteti.

Kate Crawford és Vladan Joler 2 évig kutatták az Amazon Echo működését.

A térkép a 2 éves kutatás eredményét mutatja be.

Mit érdemes még tudni?

A mesterséges intelligenciát sok ember varázslatnak tartja.

Sok ember szerint a mesterséges intelligencia nem látható és nincs súlya.

A térkép megmutatja, hogy a mesterséges intelligencia nem varázslat.

A térkép megmutatja, hogy a mesterséges intelligencia működéséhez
milyen sok ember munkájára, milyen sok anyagra és energiára van szükség.

Az okoseszköz elkészítésén nagyon sok ember dolgozik.

A különleges fémeket bányászó emberek és az okoseszközt összeszerelő emberek nehéz körülmények között dolgoznak és sokszor kevés fizetést kapnak.

Az okoseszköz gyártásához különleges fémek kellenek.

A különleges fémeket a földből bányásszák.

Az okoseszköz gyártáshoz nagyon sok víz kell.

Az okoseszköz elkészítése után nagyon sok szemét marad.

Az okoseszköz készítésével kizsákmányolják és elpusztítják a természetet.

Amikor az okoseszköz tulajdonosa beszél az okoseszközhöz,
akkor tanítja az okoseszközt.

A tulajdonosok ingyen, fizetés nélkül tanítják az okoseszközt.

Az okoseszközt készítő cégek kizsákmányolják és kihasználják az embereket.

Az okoseszköz működéséhez nagyon sok adatra és információra van szükség.

A nagyon sok adatot és információt tárolni kell.

Az okoseszköz működéséhez és az adatok, információk tárolásához
nagyon sok energiára van szükség.

Az okoseszköz és a mesterséges intelligencia használata olcsónak tűnik.

A térkép megmutatja, hogy valójában nagy árat fizetünk érte.